

Thunder Bay Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Thunder Bay Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31602>

Özet

Uyarlama çalışması 2014 yılında Filiz Yıldırım, Bengül Hablemitoğlu ve Burcu Abukan tarafından gerçekleştirilen **Thunder Bay Ölçeği**, yaşı bireylerin ihtiyaç hiyerarşisi temelli yaşam kalitesi veya doyum düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, toplam 38 maddeden oluşmakta ve beş temel faktörlü bir yapı sergilemektedir. Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, ölçeğin teorik olarak belirlenen bu beş faktörlü yapıya Türk örneklem grubu üzerinde geçerli olduğunu göstermiştir. Ölçek, fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarından başlayarak, sevmeye-sevilmeye, saygı ve kendini gerçekleştirme gibi daha üst düzey ihtiyaçları kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Thunder Bay Ölçeği, Yaşı Birey, Yaşam Kalitesi, İhtiyaç Hiyerarşisi, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach Alfa

Yazarlar

Filiz Yıldırım, Bengül Hablemitoğlu, Burcu Abukan

Amaç

Thunder Bay Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin (özellikle yaşı bireylerin) temel insanî ihtiyaçlarının ne ölçüde karşılandığını ve bu durumdan kaynaklanan doyum düzeylerini değerlendirmektir. Ölçek, genellikle Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi modelini temel alarak, bireyin yaşamının çeşitli alanlarındaki (fizyolojik, güvenlik, sosyal, özsaygı ve kendini gerçekleştirme) tatminini ölçmeyi hedefler.

Türkçe adaptasyon çalışması, ölçeğin orijinal yapıya Türkiye'deki yaşı nüfus üzerinde psikometrik açıdan tutarlı ve kullanılabilir olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bu adaptasyon, sosyal hizmet ve gerontoloji alanlarında yaşlıların ihtiyaç analizlerini yapmak için güvenilir bir araç sağlamıştır.

Yapı

Ölçek, beş temel psikolojik ve sosyal yapıyı ölçen çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu faktörler, bireyin temel hayatta kalma gereksinimlerinden başlayarak en yüksek potansiyeline ulaşma arzusuna kadar geniş bir yelpazeyi kapsar. Bu beş faktör şunlardır:

Fizyolojik İhtiyaçlar: Beslenme, barınma gibi temel biyolojik gereksinimlerin karşılanma düzeyi.

Güvenlik İhtiyaçları: Sağlık, finansal istikrar ve çevresel tehditlerden korunma hissi.

Sevmeye-Sevilmeye İhtiyacı: Aidiyet, sosyal ilişkiler ve kabul görme hissi.

Saygı İhtiyacı (Özsaygı): Başarı, yeterlilik, başarımsızlık ve başarılarından saygı görme algısı.

Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı: Kişisel potansiyeli tam olarak kullanma, büyüme ve anlam arayışı.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerlik çalışmaları, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları incelendiğinde, hesaplanan uyum istatistiklerinin (fit indices) ölçeğin orijinal yapısında belirlenen 5 faktörlü model ile toplanan verilerin genel olarak uyum sağladığını gösterdiği tespit edilmiştir.

Bu bulgular, **Thunder Bay Ölçeği**'nin Türkçe formunun, teorik olarak Maslow'un hiyerarşisine dayanan beş farklı ihtiyaç başlığı ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü doğrulamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilik katsayıları, her bir faktör için ayrı ayrı Cronbach Alfa değeri hesaplanarak belirlenmiştir. Elde edilen değerler, ölçeğin alt boyutlarının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir:

Fizyolojik İhtiyaçlar Faktörü: Alfa değeri 0.71

Güvenlik İhtiyaçlar Faktörü: Alfa değeri 0.81

Sevme-Sevilme İhtiyacı Faktörü: Alfa değeri 0.82

Saygı İhtiyacı Faktörü: Alfa değeri 0.76

Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı Faktörü: Alfa değeri 0.77

Tüm faktörler için hesaplanan alfa katsayılarının 0.70 eğerinin üzerinde olması (özellikle sevme-sevilme ve güvenlik faktörlerinin 0.80'in üzerinde olması), ölçeğin alt boyutlarının güvenilir kabul edilebileceğini ve araştırmalarda kullanıma uygun olduğunu işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal doğrulaması, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemiyle yapılmıştır. Bu analiz, ölçeğin 38 maddeden oluşan ve beş temel boyutu kapsayan orijinal yapısının Türk kültürüne adapte edildiğinde de korunduğunu kanıtlamıştır.

Ölçek, toplamda **38 madde** ve **beş faktörlü** bir yapıya sahiptir. Bu faktörler, Maslow'un hiyerarşik modeline paralel olarak düzenlenmiştir, bu da ölçeğin ihtiyaç temelli doyum düzeyini kademeli olarak ölçme yeteneğini desteklemektedir. DFA sonuçları, modelin teorik beklentilerle güçlü bir uyum sergilediğini göstermiştir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Yaşlı bireyler (Geriyatrik Popülasyon)

Yaş Grubu: İlgili araştırmada yaşlı bireyler üzerinde kullanılmıştır.

Popülasyon Detayları: Türkiye'de yaşayan bir grup yaşlı birey üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Ölçek, 4'lü Likert Ölçeği kullanılarak derecelendirilmiştir. Derecelendirme formatı şöyledir: (1=katılmıyorum, 2=biraz katılmıyorum, 3=biraz katılıyorum ve 4=katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Maslow ihtiyaçlar Hiyerarşisi, Fizyolojik ihtiyaçlar, Güvenlik ihtiyaçları, Sevme-Sevilme, Özsaygı, Kendini Gerçekleştirme, Gerontoloji, Yaşlılık, Psikometri

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Filiz Yıldırım

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: fyildirim@ankara.edu.tr (Sorumlu Yazar iletişimi)

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Adaptasyon): 2014

İzinler ve Ücret: Kullanım izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar (Filiz Yıldırım) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın orijinal PDF'i aşağıdaki linkten indirilebilir: [thunder-bay-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/thunder-bay-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Yıldırım, F., Hablemitoğlu, ?.., & Abukan, B. (2014). Bir grup yaşı birey üzerinde **Thunder Bay Ölçeği**nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Society & Social Work*, 25(2), 21-36.

Thunder Bay Ölçeği Maddeleri

Ölçek 38 madde beş faktörlü yapıdadır. Aşağıda her bir faktörden temsili bir madde örneği verilmiştir:

Fizyolojik ihtiyaçlar (1m): Doğru bir biçimde beslenirim.

Güvenlik ihtiyaçları (8m): Sağlık ihtiyaçlarımla karşılanmasımı beni tatmin ediyor.

Sevme-Sevilme ihtiyaçları (15m): Önemli/gerekli olduğumu hissederim.

Saygı ihtiyacı (21m): Kendim olmaktan korkmam.

Kendini Gerçekleştirme ihtiyacı (31m): Kendim için neyin doğru neyin yanlış olduğunu karar verebilirim.